

xv 2008 - Dbi. - zwrócone te czła

MEMORIAŁ

General Marii Wittek

AK
GRAŻEWICZ Aleksandra
ps. "Chmiel"
Białystok
(1898 - ?)

3390/WSK

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI — GRAŻEWICZ
Aleksandra
3390 / WSK

I/1. Relacja —

I/2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące osoby relatora —

I/3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące osoby relatora —

II. Materiały uzupełniające relację

III/1 — Materiały dotyczące rodziny relatora —

III/2 — Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III/3 — Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III/4 — Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 r. —

III/5 — inne...

IV. Korespondencja —

.....
.....
.....
.....

V. Nazwiskowe karty informacyjne ✓

VI. Fotografie brosz

II. Materiały uzupełniające relację

MATERIAŁY UZUPEŁNIAJĄCE

Londyn, 30.marca 1966r.

L. 3228/66

66

ZASWIADCZENIE WERYFIKACYJNE.

Łączniczka Aleksandra GRAŻEWICZ.
Pseudonim: "Chmiel"
Przydział: Obw. Grodzieński, Okr. Białostocki Armii Krajowej.

W szeregach Armii Krajowej odznaczona została przez
Kdta Okr. Białostockiego na podstawie upoważnienia
Dowódcy Armii Krajowej:

- 1. W dn. 11. XI. 1943r. - za postawę wobec wroga i wzorową służbę:
SREBRNYM KRZYŻEM ZASŁUGI z Mieczami,
- 2. W dn. 15. VIII. 1944r. - za całokształt służby bojowej i męstwo
w bezpośrednim zetknięciu się z wrogiem
podczas służby łączniczki bojowej:

Orderem Wojennym "VIRTUTI MILITARI" Kl. V-ej.

Za zgodność

[Handwritten signature]
P. Kraczkiewicz.

*Woj. i rezerw.
Zost. wysłano
poleceniem do 8. 66
[Signature]*

H zemyca V.M.

Nr. 13166

[Handwritten mark]

*wpisane do biogr. i komputer
109, P.K.*

K

19.V. 2000
 11.12.10
 11.12.10

Przyślę SPP Londyn do FZ 17.V.2000

1.02.141/2000

MS/176 NOWY

Aleksandra GRAŻEWICZ - MS

Urodziła się 28 marca 1898 r. jako córka Jana i Moniki *Grażewicz*

Od 1 sierpnia 1941 r. należała do ZWZ-AK na terenie Okręgu Białostockiego w Obwodzie Grodno. Pełniła pod ps. Chmiel funkcję łączniczki i wywiadowczyni na terenie placówki Jeziory, łączniczki przetrzutu na trasie kolejowej Grodno – Jeziory – Wilno oraz kolporterki prasy podziemnej.

W sierpniu 1944 r. została odznaczona przez Komendanta Okręgu Białostockiego AK Krzyżem Srebrnym Orderu Wojennego Virtuti Militari. Odznaczenie to w dniu 30 marca 1966 r. zostało zweryfikowane na Uchodźstwie z nr. k. 13166.

Ponadto w listopadzie 1943 r. odznaczona Srebrnym Krzyżem Zasługi a także mianowana na stopień podporucznika.

Źródła:

DW UdsKiOR, Spis VM Londyn, s. 54.

Żarski-Zajdler W., Ruch oporu w latach 1939-1944 na Białostoczczyźnie. Referat materiałowy, WIH 1968, cz. 3, s. 279, 291-292.

Oprac. E2: D, W. do i formu
"Stowmire VM kobiet"
Kuczyński
Larner Karhu
Kunin Skrodka II-4

Aleksandra GRAŻEWICZ - MS

Urodziła się 28 marca 1898 r. jako córka Jana i Moniki.

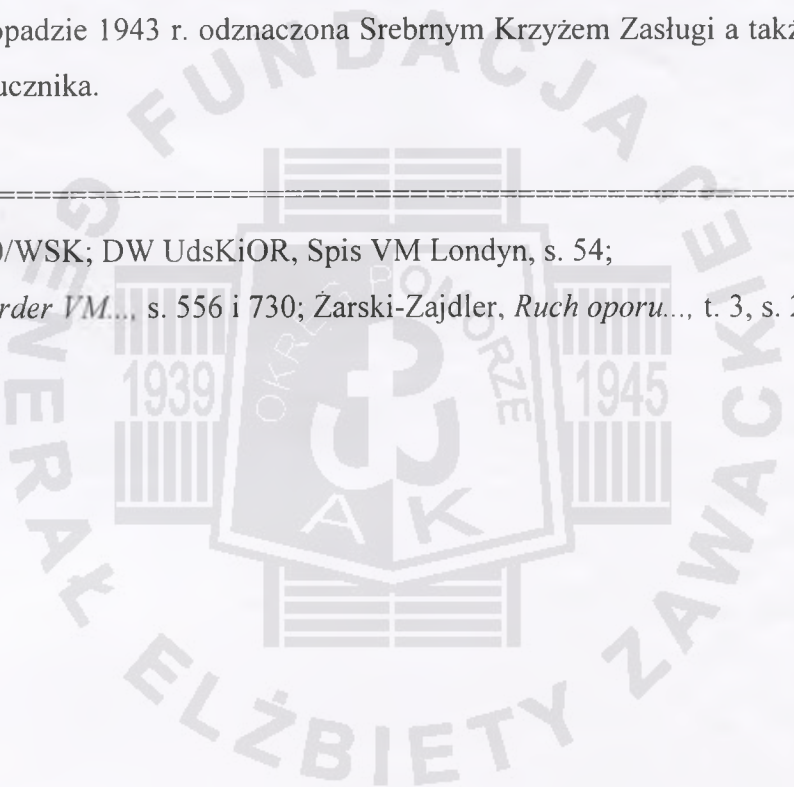
Od 1 sierpnia 1941 r. należała do ZWZ-AK na terenie Okręgu Białostockiego w Obwodzie Grodno. Pełniła pod ps. Chmiel funkcję łączniczki i wywiadowczyni na terenie placówki Jeziory, łączniczki przerzutu na trasie kolejowej Grodno – Jeziory – Wilno oraz kolporterki prasy podziemnej.

W sierpniu 1944 r. została odznaczona przez Komendanta Okręgu Białostockiego AK Krzyżem Srebrnym Orderu Wojennego Virtuti Militari. Odznaczenie to w dniu 30 marca 1966 r. zostało zweryfikowane na Uchodźstwie z nr. k. 13166.

Ponadto w listopadzie 1943 r. odznaczona Srebrnym Krzyżem Zasługi a także mianowana na stopień podporucznika.

APAK, T: 3390/WSK; DW UdsKiOR, Spis VM Londyn, s. 54;

Wesołowski, *Order VM...*, s. 556 i 730; Żarski-Zajdler, *Ruch oporu...*, t. 3, s. 279, 291-292.

ponyżać

GRAŻEWICZ Aleksandra (1898-?), ps. Chmiel

Urodziła się 28 marca 1898 r. jako córka Jana i Moniki.

Od 1 sierpnia 1941 r. należała do ZWZ-AK^{obu Grodno} na terenie Okręgu Białostockiego w Obwodzie Grodno^{atak}. Pełniła pod ps. Chmiel funkcję łączniczki i wywiadowczyni na terenie placówki Jeziory^{atak}, łączniczki przerzutu na trasie kolejowej Grodno – Jeziory – Wilno oraz kolporterki prasy podziemnej.

W sierpniu 1944 r. została odznaczona przez Komendanta Okręgu Białostockiego AK Krzyżem Srebrnym Orderu Wojennego VIRTUTI MILITARI. Odznaczenie to w dniu 30 marca 1966 r. zostało zweryfikowane na Uchodźstwie z nr. k. 13166. Ponadto w listopadzie 1943 r. ^{była} odznaczona Srebrnym Krzyżem Zasługi a także mianowana na stopień podporucznika.

APAK, T: 3390/WSK; DW UdsKiOR, Spis VM Londyn, s. 54;

Wesołowski, *Order VM...*, s. 556 i 730; Żarski-Zajdler, *Ruch oporu...*, t. 3, s. 279, 291-292.

placówka jawną opisaną w Dzienniku

Parasolka
Pomorski

3046

GRAŻEWICZ ALEKSANDRA ps. CHMIEL

Archiwum
Białystok II-6

Łączniczka na placówce "Jeziory" w Obwodzie ZWZ-AK Grodno.
Łączniczka przerzutu na trasie kolejowej Grodno-Jeziory-Wilno,
zarazem kolporterka prasy podziemnej oraz wywiadowczyni na terenie wspomnianej placówki.

Odznaczona: Orderem Virtuti Militari klasy V-ej w sierpniu 1944r.
Srebrnym Krzyżem Zasługi z Mieczami w listopadzie 1943r.

Urodzona 28.III. 1898r. jako córka Jana i Moniki.

B I B L I O G R A F I A

- Gwozdek Zdzisław: „Białostocki Okręg ZWZ-AK (X 1939-I 1945).” Tom II: „Wywiad i kontrwywiad.” Biblioteka Rubieży, Białystok 1994r. (s.71).
- Żarski-Zajdler Władysław: „Ruch oporu w latach 1939-1944 na Białostocczyźnie. Referat materiałowy.” Opracowano na zlecenie Wojskowego Instytutu Historycznego w Warszawie, maszynopis powielany na prawach rękopisu, bez daty wydania. Część III. (Nota biograficzna "Chmiel" s.291-292) cz.III; Odznaczenia-wykazy: Orderem Virtuti Militari V klasy. Lp.82, s.230/cz.I i Srebrnym Krzyżem Zasługi z Mieczami Lp.364 s.259/cz.I-przypis Jł.). Częściowy wykaz żołnierzy AK z obwodów Grodno, s.279/cz.III)

Jł. 021
Opracował: Janusz Łuniewski

Białystok sierpień 2002r.

Projekt J. Kumiński VM 2004 (p. 606) / ok / II-4

GRAŻEWICZ ALEKSANDRA ps. CHMIEL

Łączniczka na placówce "Jeziory" w Obwodzie ZWZ-AK Grodno.
Łączniczka przerzutu na trasie kolejowej Grodno-Jeziory-Wilno,
zarazem kolporterka prasy podziemnej oraz wywiadowczyni na tere-
nie wspomnianej placówki.

Odznaczona: Orderem Virtuti Militari klasy V-ej w sierpniu 1944r.
Srebrnym Krzyżem Zasługi z Mieczami w listopadzie
1943r.

Urodzona 28.III. 1898r. jako córka Jana i Moniki.

To nie są moje dane, mam to / 42 /
w z'rodlech biogr. VM Grodno

B I B L I O G R A F I A

- Gwozdek Zdzisław: „Białostocki Okręg ZWZ-AK (X 1939-I 1945)”.
Tom II: „Wywiad i kontrwywiad”. Biblioteka Rubieży, Białystok
1994r. (s.71).
- Żarski-Zajdler Władysław: „Ruch oporu w latach 1939-1944 na
Białostocczyźnie. Referat materiałowy”. Opracowano na zlecenie
Wojskowego Instytutu Historycznego w Warszawie, maszynopis
powielany na prawach rękopisu, bez daty wydania. Część III.
(Nota biograficzna "Chmiel" s.291-292) cz.III; Odznaczenia-wy-
kazy: Orderem Virtuti Militari V klasy. Lp.82, s.230/cz.I
i Srebrnym Krzyżem Zasługi z Mieczami Lp.364 s.259/cz.I-przypis
Jł.). Częściowy wykaz żołnierzy AK z obwodów Grodno, s.279/cz.III)

Prof. dr. Aleksander Wesolowski: „Order Virtuti Militari i jego kawalerowie.
1792 - 1992”. Warszawa 1992r.
Nawisisko June, Reaga Nr
Wesolowski W. OVM, op. cit. „(...) Grażewicz Aleksandra ppot., 13466,
Klasa Odznaki 5 AKO Białystok Pseudonim (...) „Chmiel”, Δ.556.

Spomógł - Janusz Kumiński

Białystok 22 lutego 2003r.

Nazwiskowe karty informacyjne

T: 3390/WSK

NMS/176

3046

1. N

Grażewicz

2. I., ps.

Aleksandra ps. "Chmiel"

3. ur.

1898

4. st.

ppor AK

5. Org.

AK

6. przydz.

Białystok
Grochów

7. funkcje

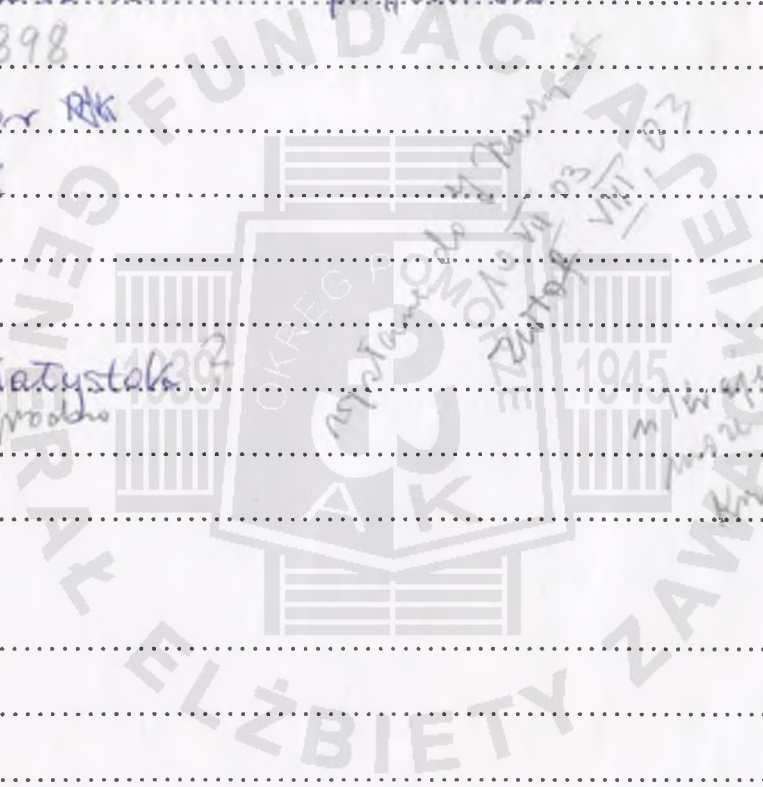
SPP8. nr

03.166

9. źr.

Wesol: s. 556

Michalski kto
w W S P A

1945
m. Białystok
Krym. 2000
ad. 2000
"Błogosł. B.
Krym. 2000
ad. 2000

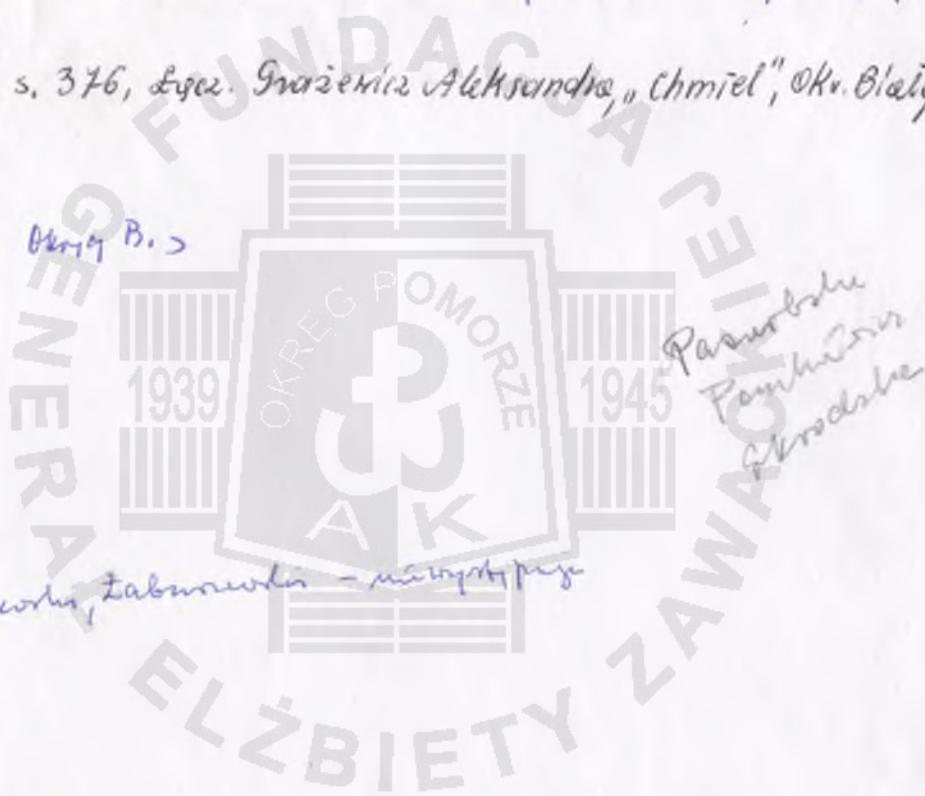
Grażewicz, Aleksandra, 1939, ppor, 13166, AK Ok Białystok, ps Chmiel, s. 550

H.N 1978/35 M.H.K.

B. Polak, „Wybór źródeł”, s. 376, Łódź. Grażewicz Aleksandra, „Chmiel”, Okr. Białystok, 3228, 30. III

SPP - niewykazane.

brak m Krajowa ... Okręg B. >

Krajowa, Taborek - niewykazane

~~H.N 1978/35~~

20 Pomorskie Łmivie

Ł.

B I A Ł Y S T O K

"Chmiel" GRAŻEWICZ Aleksandra, ppor.ż.

Okręg Białystok

Źr. Płk. Kazimierz Piłta-Czachowski ps. "Mścisław". ~~si.p.p.~~

i

Grażewicz Aleksandra

AK
Białystok

- wysłano list do J. Kuniewskiego
z prośbą o dane

2db. koresp. E2 z J. Kuniewskim

D.kw. VII 04 | W. 509/04, B 659, list z 7 VII 04

i

VM

AK
Grodno

GRAŻEWICZ Aleksandra
ps. "Chmiel"

- ur. 1898, w konspiracji od VM 1941,
placówka Jeziany, w listopadzie 1943
odzm. SKL 2 M.

zob. Gwardia „Biał. Okr. 2W2-AK”, I, II,
s. 71

D.Kr. XI 03

Vlt - rodrine. ITK
Wilno
Grazdus'wne Zofie mi Aleksandra

s 362 prowadzic kumpiracyjn Kms. pas ligunant
wione 1944

s. 365 H. Mahto - Wasnial "Elszy")
Stansse Kolesianka (Zosie Gmenasow) prowadzit
negabing's alviny pamiy Kms pilgym paryzij 20 ow

246 Losamienin Olegym Wit-Kus s 362, 365

i

HK
Białystok

GRAŻEWICZ Aleksandra
ppow. ps. "Lumiel"
12.5, nr. 13166

Lib. P. Besowiski, Order Virtuti Militari
i jego Kawalerowie.
Hallmark Press, Miami, Florida, USA
str. 556, 1992.

Wtorek 99

i

GRAZEWICZ Aleksandra
ps. "Annie" VM

- ppom. C.W. w Bere Kęz. - Technik
- adresem VM w ep. klasy

Łewski - Lepdler "Ruch oporu w Białostoczu -
Dok. II 03 Dmie", cz. 1, s. 230

i

GRAJEWICZ Aleksandra

AK
Białystok

ps. "Armia"

- łączniczkę
- odznaczona UM, SK2

Zob. Żenski-Łojdler "Ruch oporu..."
cz. 3, s. 278, 291-292

D.k. IX 03

- Orderem Virtuti Militari

Żewski - Żejdler
"Duch oporu..."
cz. 3, s. 291-292

"CHMIEL" Grażewicz Aleksandra, c. Jana i Moniki, ur. 28.III. 1898r. od 1.VIII.1941 roku była żołnierzem w szeregach Armii Krajowej, w czasie okupacji hitlerowskiej, na terenie Okręgu Białostockiego, w obwodzie grodzieńskim, pełniąc funkcję:

- łączniczki na terenie placówki "Jeziory",
- łączniczki przerzutu na trasie kolejowej Grodno - Jeziory-Wilno,
- kolporterki prasy podziemnej oraz wywiadowczyni na terenie placówki "Jeziory",

Swoje trudne obowiązki z narażeniem życia pełniła przez cały czas okupacji hitlerowskiej

odznaczona:

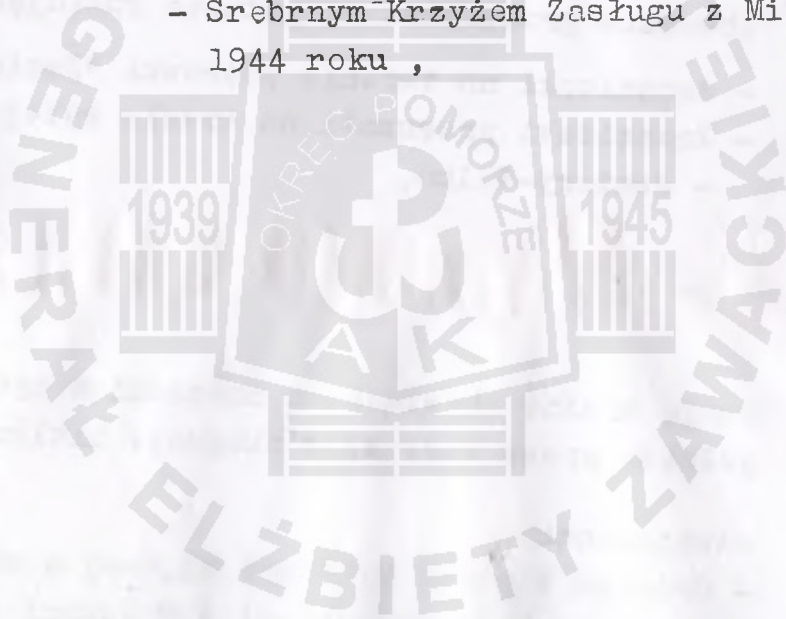
- Orderem Virtuti Militari kl.V-ej w sierpniu 1944r
- Srebrnym Krzyżem Zasługi z Mieczami w listopadzie 1943r.

Rybnica, -

- z-cy komendanta placówki Porzecze oraz z-cy
d-cy plutonu Porzecze,

odznaczony:

- Srebrnym Krzyżem Zasługi z Mieczami w marcu
1944 roku ,

GRAŻEWICZ Aleksandra

